

PENDIDIKAN TEKNIK DAN VOKASIONAL DI
KALANGAN MASYARAKAT ORANG ASLI

ARMAN BIN HJ AHMAD SAPAWI

UNIVERSITI TUN HUSSEIN ONN MALAYSIA

PERPUSTAKAAN UTHM

3000002103359

UNIVERSITI TUN HUSSEIN ONN MALAYSIA

BORANG PENGESAHAN STATUS TESIS*

JUDUL: PENDIDIKAN TEKNIK DAN VOKASIONAL DI KALANGAN MASYARAKAT ORANG ASLI

SESI PENGAJIAN: 2006/2007

Saya **ARMAN BIN HJ AHMAD SAPAWI**
(791215-08-5309)
(HURUF BESAR)

mengaku membenarkan tesis (Sarjana Muda/Sarjana /Doktor Falsafah)* ini disimpan di Perpustakaan Universiti Tun Hussein Onn Malaysia dengan syarat-syarat kegunaan seperti berikut:

1. Tesis adalah hak milik Universiti Tun Hussein Onn Malaysia
2. Perpustakaan dibenarkan membuat salinan untuk tujuan pengajian sahaja.
3. Perpustakaan dibenarkan membuat salinan tesis ini sebagai bahan pertukaran antara institusi pengajian tinggi.
4. **Sila tandakan (√)

SULIT

(Mengandungi maklumat yang berdarjah keselamatan atau kepentingan Malaysia seperti yang termaktub di dalam AKTA RAHSIA RASMI 1972)

TERHAD

(Mengandungi maklumat TERHAD yang telah ditentukan oleh organisasi/badan di mana penyelidikan dijalankan)

TIDAK TERHAD

Disahkan oleh :

(TANDATANGAN PENULIS)

Alamat Tetap:

KAMPUNG TANJUNG BIDARA
36800 KAMPUNG GAJAH
PERAK DARUL RIDZUAN

Tarikh:

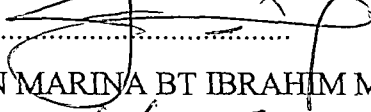

(TANDATANGAN PENYELIA)

PN MARINA BT IBRAHIM
MUKHTAR
(Nama Penyelia)

Tarikh: 25/4/2007

- CATATAN:**
- * Potong yang tidak berkenaan.
 - ** Jika tesis ini SULIT atau TERHAD, sila lampirkan surat daripada pihak berkuasa/organisasi berkenaan dengan menyatakan sekali tempoh tesis ini perlu dikelaskan sebagai atau TERHAD.
 - ♦ Tesis dimaksudkan sebagai tesis bagi Ijazah Doktor Falsafah dan Sarjana secara penyelidikan, atau disertai bagi pengajian secara kerja kursus dan penvelidikan, atau Laporan Projek Sarjana Muda (PSM).

“Saya akui bahawa saya telah membaca karya ini dan pada pandangan saya karya ini adalah memadai dari segi skop dan kualiti untuk tujuan penganugerahan Ijazah Sarjana Pendidikan Teknik dan Vokasional”.

Tandatangan :
Nama Penyelia : PN MARINA BT IBRAHIM MUKHTAR
Tarikh : 28/4/2007

**PENDIDIKAN TEKNIK DAN VOKASIONAL DI KALANGAN
MASYARAKAT ORANG ASLI**

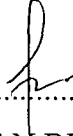
ARMAN BIN HJ AHMAD SAPAWI

Laporan projek ini dikemukakan sebagai memenuhi sebahagian daripada syarat
penganugerahan Ijazah Sarjana Pendidikan Teknik dan Vokasional

Fakulti Pendidikan Teknikal
Universiti Tun Hussein Onn Malaysia

APRIL 2007

“Saya akui karya ini adalah hasil kerja saya sendiri kecuali nukilan dan ringkasan yang tiap-tiap satunya telah saya jelaskan sumbernya”.

Tandatangan :

Nama Penulis : ARMAN BIN HJ AHMAD SAPAWI

Tarikh : 27/4/7

Allhamdulillah...

Segala puji bagi Tuhan Yang Maha Esa...

Kerana masihi memanjangkan umur ini dan memberi nikmat kehidupan serta menimba ilmuMu yang tiada terbatas.

Ayahanda dan Bonda di kampung yang sentiasa mendoakan kesejahteraan anakanda..

Kepada adinda bersaudara yang banyak memberi bantuan dan dorongan..

Kepada arwah adindaku Anuar semoga rohmu sentiasa dicucuri olehNya.

Semoga hasil penulisan ini dapat membantu masyarakat Orang Asli Di Malaysia

PENGHARGAAN

Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh,

Alhamdulillah. Bersyukur saya ke hadrat Ilahi kerana dengan limpah kurnianya, dapat juga saya menyempurnakan hasil kerja saya ini mengikut perancangan. Selawat dan salam ke atas Junjungan Besar, Nabi Muhammad S.A.W serta keluarga dan sahabat baginda.

Ucapan terima kasih tidak terhingga dikalungkan khas buat Puan Marina Bt Ibrahim Mukhtar, penyelia Projek Sarjana kerana telah membimbing saya bagi menjayakan projek ini. Tunjuk ajar dan nasihat beliau amat berguna bagi saya. Sekalung penghargaan juga buat FPTek, UTHM, di atas segala kerjasama yang diberikan sama ada secara langsung atau tidak.

Jutaan terima kasih juga tidak dilupakan kepada masyarakat Orang Asli di seluruh Daerah Perak Tengah, Perak Darul Ridzuan yang telah memberi kerjasama yang amat memberangsangkan untuk menjayakan kajian ini.

Penghargaan ditujukan khas kepada keluarga tersayang serta rakan-rakan seperjuangan yang telah banyak membantu saya secara langsung dan tidak langsung dalam menjayakan penyelidikan ini. Semoga segala jasa kalian dibalas oleh Allah S.W.T.

Sekian, terima kasih.

ABSTRAK

Masyarakat Orang Asli adalah golongan unik yang mempunyai pelbagai fahaman dan cara hidup yang berbeza-beza berbanding masyarakat lain di Malaysia. Penguasaan di dalam bidang Pendidikan Teknik dan Vokasional (PTV) akan dapat membantu mereka untuk terus bersaing dalam era globalisasi yang penuh cabaran ini. Kajian ini bertujuan untuk mengenal pasti perbezaan dari keterbukaan keluarga, kekangan yang dihadapi dan kemudahan yang diberikan oleh pihak kerajaan bagi membantu masyarakat kaum Orang Asli dalam bidang PTV. Kajian yang dijalankan oleh penyelidik adalah berbentuk kuantitatif manakala instrumen borang soal selidik telah digunakan untuk mendapatkan data-data yang diperlukan manakala kaedah temubual digunakan untuk menyokong hasil dapatan kajian. Sampel yang dipilih adalah terdiri daripada tiga buah kampung Orang Asli iaitu Kampung Suak Padi, Kampung Tumbuh Hangat dan Kampung Gedung Batu yang terletak dalam daerah Perak Tengah di Negeri Perak Darul Ridzuan. Hasil daripada kajian ini menunjukkan masyarakat Orang Asli berminat untuk menceburi dan mempelajari bidang Pendidikan Teknik dan Vokasional dengan lebih mendalam. Selain itu, mereka cukup menggalakkan ahli keluarga mereka untuk menceburi bidang PTV. Namun begitu, terdapat beberapa kekangan yang boleh diperbaiki bagi membantu masyarakat Orang Asli terus berjaya dalam bidang ini. Oleh yang demikian, pihak kerajaan perlu mengambil inisiatif dari segenap aspek bagi membantu mereka untuk menceburi bidang ini dengan lebih mendalam demi kepentingan masyarakat Orang Asli dan negara.

ABSTRACT

The Orang Asli's are the indigenous minority peoples of Peninsular Malaysia. They have their own language and culture, and perceive themselves are different from the others. Orang Asli's authority in the technique and vocational education would help their community to compete continuously in the globalization era. These research aimed to determine distinction about family willingness between three villages, face of constraints and amenity that government gave to them to help their community in technique and vocational education field. This research is in a quantitative method. The questionnaire instrument had been used to collect important data and the interview method also been used to support this research. The chosen samples are from the Orang Asli's villages such as Kampung Suak Padi, Kampung Tumbuh Hangat dan Kampung Gedung Batu which had situated in Negeri Perak Darul Ridzuan. The researchers found that community of Orang Asli had interested in the technique and vocational education field. Some of them also encourage their family to involve in this field. Nevertheless, there are some constraints that should be improving to make Orang Asli success in this field. The government also should to take initiatives from the whole aspects to help Orang Asli community.

KANDUNGAN

BAB	PERKARA	MUKA SURAT
	HALAMAN JUDUL	iii
	HALAMAN PENGAKUAN	iv
	HALAMAN DEDIKASI	v
	PENGHARGAAN	vi
	ABSTRAK	vii
	ABSTRACT	viii
	KANDUNGAN	x
	SENARAI JADUAL	xiv
	SENARAI RAJAH	xvi
	SENARAI SINGKATAN	xvii
	SENARAI LAMPIRAN	xviii

I PENDAHULUAN

1.1	Pengenalan	1
1.2	Latar Belakang Masalah	4
1.3	Pernyataan Masalah	6
1.4	Tujuan Kajian	7
1.5	Objektif Kajian	8
1.6	Persoalan Kajian	8
1.7	Hipotesis Kajian	9
1.8	Skop Kajian	10
1.9	Batasan Kajian	10
1.10	Kepentingan Kajian	11
1.11	Kerangka Konsep	12
1.12	Definisi Istilah dan Operasi	14
1.13	Rumusan	16

II KAJIAN LITERATUR

2.1	Pengenalan	17
2.2	Latar Belakang Masyarakat Orang Asli	18
2.2.1	Penempatan Kinsui	20
2.2.2	Penempatan Kintak	21
2.2.3	Penempatan Lanoh	22
2.2.4	Penempatan Jahai	22
2.2.5	Penempatan Mendriq	23
2.2.6	Penempatan Bateq	23
2.3	Perkembangan Awal Pendidikan Di Malaysia	24
2.4	Pendidikan Teknik dan Vokasional	24

2.4.1	Kepentingan Pendidikan Teknik dan Vokasional	26
2.5	Pendidikan Orang Asli	27
2.6	Jabatan Hal Ehwal Orang Asli	30
2.7	Sumber Pendapatan Masyarakat Kaum Orang Asli	32
2.8	Masyarakat Orang Asli di Luar Negara	34
2.8.1	Orang Asli Australia	34
	2.8.1.1 Pengajian Vokasional dan Latihan	36
	2.8.1.2 Pelajaran Tinggi	37
2.9	Rumusan	38

III METODOLOGI

3.1	Pengenalan	39
3.2	Rekabentuk Kajian	40
	3.2.1 Tatacara Dalam Teknik Tinjauan	41
	3.2.2 Kerangka Kajian	42
3.3	Persampelan Rawak	43
	3.3.1 Populasi Kajian	43
	3.3.2 Sampel Kajian	44
3.4	Instrumen Kajian	47
	3.4.1 Soal Selidik	47
	3.4.2 Temubual	51
3.5	Pengumpulan Data	52
3.6	Kajian Rintis	52
	3.6.1 Kesahan dan Kebolehpercayaan	55
3.7	Kaedah Analisis Data	56
3.8	Rumusan	58

IV ANALISIS DATA

4.1	Pengenalan	59
4.2	Analisis Bahagian A : Latar Belakang Responden	60
4.2.1	Taburan Responden Berdasarkan Jantina	61
4.2.2	Taburan Responden Berdasarkan Status Perkahwinan	61
4.2.3	Taburan Responden Berdasarkan Umur	62
4.2.4	Taburan Responden Memilih untuk Menceburi Bidang PTV	63
4.2.5	Taburan Responden Berdasarkan Pendapatan Bulanan	64
4.2.6	Taburan Responden Berdasarkan Bilangan Tanggungan	65
4.3	Analisis Bahagian B : Keterbukaan Keluarga	66
4.4	Analisis Bahagian C : Kemudahan Dalam PTV	67
4.5	Analisis Bahagian D : Aktiviti Dalam PTV	69
4.6	Analisis Bahagian E : Kekangan Dalam PTV	70
4.7	Analisis Ujian Anova Sehala	72
4.8	Rumusan Dapatan Kajian	74

V PERBINCANGAN, RUMUSAN DAN CADANGAN

5.1	Pengenalan	77
5.2	Perbincangan	78
5.2.1	Latar Belakang Responden	78
5.2.2	Keterbukaan Keluarga	81

5.2.3	Kemudahan dalam Pendidikan Teknik dan Vokasional (PTV)	83
5.2.4	Aktiviti dalam Pendidikan Teknik dan Vokasional (PTV)	86
5.2.5	Kekangan dalam Pendidikan Teknik dan Vokasional (PTV)	89
5.3	Rumusan	93
5.4	Cadangan	94
5.4.1	Masyarakat Orang Asli	95
5.4.2	Institusi atau Pusat Pendidikan Teknik dan Vokasional	95
5.4.2	Cadangan Kajian Lanjutan	96
	BIBLIOGRAFI	97
	LAMPIRAN	

SENARAI JADUAL

NO. JADUAL	TAJUK	MUKA SURAT
2.1	<i>Vocational education and training enrolments, Indigenous and all students 1997-2003</i>	36
3.1	Tatacara dalam Teknik Tinjauan	40
3.2	Penentuan Saiz Sampel	46
3.3	Skala Ordinal	49
3.4	Interpretasi Jadual <i>Alpha Cronbach</i>	53
3.5	<i>Alpha Cronbach</i> (α) bagi Setiap Bahagian Soal Selidik	55
3.6	Penentuan Kaedah Analisis	57
4.1	Perincian Borang Soal Selidik yang Dikembalikan oleh Responden kepada Penyelidik	60
4.2	Bilangan dan Peratusan Responden mengikut Jantina	61
4.3	Bilangan dan Peratusan Responden mengikut Status Perkahwinan	62
4.4	Bilangan dan Peratusan Responden mengikut Peringkat Umur	63
4.5	Bilangan dan Peratusan Responden memilih untuk Menceburi Bidang PTV	64

4.6	Bilangan dan Peratusan Responden mengikut Pendapatan Bulanan	65
4.7	Bilangan dan Peratusan Responden mengikut Bilangan Tanggungan	66
4.8	Skor Min Setiap Item untuk Keterbukaan Keluarga	67
4.9	Skor Min Setiap Item untuk Kemudahan dalam PTV	68
4.10	Skor Min Setiap Item untuk Aktiviti dalam PTV	69
4.11	Skor Min Setiap Item untuk Kekangan dalam PTV	71
4.12	Skor Min Keterbukaan Keluarga antara Tiga Kampung	72
4.13	Analisis Anova Sehala	73
4.14	Tahap Signifikan Keterbukaan Keluarga antara Tiga Kampung	73
4.15	Tafsiran bagi Min dan Sisihan Piawai Terhadap Maklum Balas Responden Secara Keseluruhan	74

SENARAI RAJAH

NO. RAJAH	TAJUK	MUKA SURAT
1.1	Kerangka Konsep	14
2.1	Perbezaan Penyertaan Kaum Wanita	37
	Berbanding Lelaki	
3.1	Kerangka Kajian	42

SENARAI SINGKATAN

JHEOA	Jabatan Hal Ehwal Orang Asli
JKKK	Jawatankuasa Keselamatan dan Kemajuan Kampung
KPM	Kementerian Pendidikan Malaysia
MARA	Majlis Amanah Rakyat
PKK	Pendidikan Kesejahteraan Keluarga
PLF	Pendidikan Literasi Fungsian
PTV	Pendidikan Teknik dan Vokasional
RMK7	Rancangan Malaysia Ke-7
SPNB	Syarikat Perumahan Negara Berhad
SPSS	<i>Statistical Package For Social Science</i>

SENARAI LAMPIRAN

LAMPIRAN	PERKARA	MUKA SURAT
A	Kebenaran Menjalankan Kajian daripada Kementerian Pengajian Tinggi	105
B	Kebenaran Menjalankan Kajian daripada Fakulti Pendidikan Teknikal	107
C	Kebenaran Menjalankan Kajian daripada JHEOA, Kuala Lumpur	108
D	Borang Memohon Kebenaran Menjalankan Kajian daripada JHEOA Kuala Lumpur	112
E	Borang Temu Bual	117
F	Borang Soal Selidik	122
G	Borang Pengesahan Soal Selidik	127
H	Analisis Kajian Rintis	131
I	Analisis Kajian Sebenar	137
J	Analisis Anova	142
K	Data daripada JHEOA Daerah Perak Tengah	144
L	Perancangan Projek Sarjana	146

BAB I

PENDAHULUAN

1.1 Pengenalan

Masyarakat kaum Orang Asli merupakan komuniti kecil di Malaysia dan adalah penduduk pribumi negara ini. Orang Asli merupakan masyarakat yang mempunyai beberapa suku kaum yang berbeza-beza. Secara rasminya masyarakat Orang Asli dibahagikan kepada tiga kumpulan yang terbesar iaitu Negrito, Senoi dan Melayu Asli. Suku Senoi dan Negrito pula diklasifikasikan kepada enam suku kecil. Suku Melayu Asli dipecahkan kepada tujuh suku kecil (Wijnen, 2001).

Oleh kerana terdapat pelbagai suku kaum di kalangan masyarakat kaum Orang Asli, maka terdapat banyak perbezaan dari segi cara hidup dan pertuturan bahasa yang digunakan. Kebudayaan dan adat resam mereka juga berbeza-beza dan mempunyai keunikan yang tersendiri. Adat resam berikut akan memperlihatkan adat resam yang diamalkan di kalangan masyarakat kaum Orang Asli secara keseluruhan (Benjons, 2006).

Pada masa kini, kehidupan manusia lebih bertumpu di bandar-bandar besar mahupun kawasan penempatan yang banyak memberikan kelesaan kepada pengguna. Namun yang demikian, fenomena tersebut masih sukar diatasi oleh segelintir penduduk di Malaysia. Menurut Wijnen (2001), salah satu contoh yang paling ketara ialah penduduk Orang Asli yang lebih gemar mendiami kawasan atau penempatan di pinggir dan di dalam hutan belantara. Ia amat berbeza dengan beberapa kaum yang turut mendiami Malaysia seperti tiga kaum utama yang terdiri dari kaum Cina, India dan Melayu. Pemikiran dan penerimaan ketiga-tiga kaum tersebut untuk menerima arus pemodenan amat pesat berkembang jika dibandingkan dengan masyarakat Orang Asli yang lebih gemar mengamalkan amalan mahupun ajaran tradisi nenek moyang mereka.

Menurut Hadenan (2002), masyarakat Orang Asli akan lebih berjaya jika golongan itu tidak diasingkan, jika diberikan peluang bercampur dan bergaul dengan masyarakat lain, ia akan memudahkan proses kesedaran dan perubahan minda melalui pergaulan dalam kehidupan seharian. Oleh yang demikian, masyarakat Orang Asli haruslah bersedia untuk keluar dari budaya kehidupan lampau dan menerima corak kehidupan yang lebih moden.

Dari segi pendidikan, rata-rata anak-anak masyarakat Orang Asli tidak menerima pendidikan yang bersepadu samada dari peringkat sekolah rendah, menengah mahupun di peringkat menara gading. Begitu juga dengan pendidikan di bidang teknik dan vokasional. Pelbagai faktor telah menyebabkan gejala ini masih lagi berlaku walaupun banyak langkah-langkah yang dilakukan oleh pihak tertentu untuk membantu bagi memastikan anak-anak serta masyarakat Orang Asli menerima pendidikan untuk menjamin masa hadapan mereka kelak. Namun yang demikian, mutakhir ini, pihak Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) sedang giat menjalankan kerja-kerja menaiktarafkan kemudahan-kemudahan baru seperti menyediakan perkhidmatan Astro bagi pakej pendidikan, membina bangunan-bangunan baru dan menambah bilangan komputer yang sedia ada (Abdul Talib, 2003).

Pihak kerajaan sentiasa berusaha untuk memajukan masyarakat Orang Asli agar tidak ketinggalan di dalam bidang pendidikan. Menurut Najib (2006), negara ingin menjadikan masyarakat Orang Asli mampu berdaya saing dengan masyarakat lain di Malaysia. Beberapa projek pembangunan telah dirancang seperti meningkatkan taraf pendidikan untuk anak-anak Orang Asli sejajar dengan kehendak negara yang ingin melahirkan rakyat yang berilmu pengetahuan. Selain daripada itu, menurut Abdul Talib (2003), proses menaiktaraf kemudahan-kemudahan yang disediakan perlu bagi memastikan sekolah-sekolah anak-anak masyarakat Orang Asli juga mengecap kemudahan yang sama seperti sekolah-sekolah di bandar. Ini kerana masyarakat Orang Asli juga adalah merupakan aset yang cukup bernilai kepada negara.

Terdapat juga program-program pendidikan atau latihan yang berbentuk Pendidikan Teknik dan Vokasional (PTV) telah disediakan serta diberikan kepada masyarakat Orang Asli. Ia dijalankan untuk membantu meningkatkan pendapatan harian mereka (Abdul Talib, 2003). Program-program tersebut adalah merupakan usahasama Jabatan Hal Ehwal Orang Asli (JHEOA) dengan beberapa badan atau agensi kerajaan yang lain. Di antara program yang telah dijalankan ialah kursus kemahiran automatif, jahitan, pertanian dan dandan rambut. Program tersebut telah dijalankan dengan kerjasama JHEOA dan pihak Majlis Amanah Rakyat (MARA). Program tersebut telah mendapat sambutan yang menggalakkan daripada masyarakat Orang Asli.

Hasil daripada program tersebut menunjukkan masyarakat Orang Asli berminat untuk menceburi bidang PTV dengan lebih mendalam. Menurut Abdul Talib (2003), kerjaya yang memberikan pendapatan yang melebihi keperluan akan memberi ruang kepada masyarakat kaum Orang Asli untuk menjadi lebih berdaya maju. Justeru itu, tidak dapat dinafikan bahawa pendidikan adalah salah satu daripada cara untuk memajukan diri, keluarga serta masyarakat. Kaum Orang Asli perlu berusaha untuk membangunkan diri, keluarga serta masyarakat mereka agar mampu berdikari dalam arus pemodenan negara yang cukup pesat membangun ini.

1.2 Latar Belakang Masalah

Kepentingan pendidikan di dalam kehidupan seharian amat penting kerana ia adalah merupakan tunjang kepada segala aktiviti manusia untuk berjaya. Ia diakui seperti kenyataan yang terkandung di dalam falsafah pendidikan negara yang menyatakan pendidikan di Malaysia adalah satu usaha untuk memperkembangkan potensi individu secara menyeluruh dan bersepadu untuk melahirkan individu yang seimbang dan harmonis dari segi intelek, rohani, emosi dan fizikal berdasarkan kepercayaan kepada tuhan (Abdul Fatah, 2003). Namun yang demikian, pandangan masyarakat Orang Asli terhadap pendidikan adalah berbeza daripada pemikiran masyarakat lain. Ia dapat diperhatikan di dalam konteks kehidupan seharian di mana rata-rata kaum lain di Malaysia cukup menitikberatkan pendidikan di kalangan anak-anak mahupun mana-mana individu di dalam sesebuah keluarga tersebut. Ia bukan sahaja dapat membantu diri individu tersebut malah ia turut akan membantu sesebuah keluarga tersebut dari pelbagai aspek kehidupan seperti kewangan, keselamatan, keselesaan, pemakanan dan sebagainya.

Dalam keadaan ini, ibu bapa memainkan peranan yang penting sekurang-kurangnya membuat pemantauan atau menyemak perkembangan, kemajuan, masalah dan keperluan anak-anak dalam proses pembelajaran. Merujuk kepada masyarakat Orang Asli, mereka kurang menitikberatkan pendidikan kepada anak-anak mereka. Tindakan mereka yang menyerahkan perkara tersebut kepada pihak sekolah semata-mata adalah merupakan satu langkah yang tidak wajar. Justeru itu, menurut Ismail (2002), walaupun ibu bapa tidak mempunyai cukup masa untuk memberi perhatian kepada anak-anak, tidak semestinya mereka membiarkan anak-anak mengharungi arus kehidupan secara sendirian.

Selain daripada itu, kita semua memang telah sedia maklum, Jabatan Hal Ehwal Orang Asli (JHEOA) adalah merupakan satu organisasi yang bertanggungjawab di